

# Automatisering in de melkveehouderij

**Het aantal melkkoeien is in het afgelopen jaar met 4,6 procent gegroeid, de hoeveelheid melkveebedrijven is stabiel gebleven en de arbeidsbezetting op melkveebedrijven werd beperkt uitgebreid. Conclusie: de groei van het aantal melkkoeien op melkveebedrijven is in het afgelopen jaar voornamelijk opgevangen door automatisering. Blijft automatisering ook na 2015 de oplossing voor de snelgroeïende melkveehouderij? Sectormanager Veehouderij bij de Rabobank, Jan van Beekhuizen, geeft zijn visie daarop.**

Tekst: Ellen van den Manacker / Illustratie: Henk van Ruitenbeek

## Welke automatisering heeft een grote opmars gemaakt in de melkveehouderij?

"De melkrobot krijgt een steeds groter aandeel in de melkveesector. Het gebruik van melkrobots is in de laatste jaren toegenomen. In 2010 had 12% van de melkveebedrijven een automatisch melksysteem, nu is dat 18%. Maar er zijn meer ontwikkelingen op het gebied van automatisering in de melkveehouderij, denk bijvoorbeeld aan de kalverdrinkautomaat, de mestrobot, een voerrobot of een automatische voerschuif."

## Is automatisering alleen weggelegd voor grote of groeiende bedrijven?

"Ik vind niet dat automatisering is gebonden aan omvang. Bij een melkveehouder die 60 koeien melkt en een mindere fysieke belasting wil, past een melkrobot bijvoorbeeld ook heel goed."

## Kan elke ondernemer omgaan met automatisering?

"Niet elk bedrijf en elke ondernemer is geschikt voor automatisering. Automatisering geeft fysieke arbeidsverlichting, maar het vraagt ook om discipline. De melkveehouder moet alsnog veel tijd en aandacht aan zijn koeien schenken. Daarnaast moet de ondernemer alert blijven op storingen van de melkrobot en de attentielijst van koeien. Ondanks dat een boer op zijn erf flexibeler wordt, wordt hij buiten het erf minder flexibel."

## Wanneer wordt automatisering aangeschaft?

"Op het moment dat er een grote stap in de bedrijfsontwikkeling wordt gezet, kijkt de boer naar automatisering. Het afgelopen jaar is er veel geïnvesteerd in stallen. Ik zie dat veel

ondernemers in de nieuwbouw van stallen ook trends in automatisering hebben toegepast."

## Speelt de Rabobank een rol bij de ontwikkeling van automatisering?

"De Rabobank wil als gesprekspartner de ondernemer uitdagen om goed over automatisering op het bedrijf na te denken. Een misverstand is dat wij ook alles financieren bij een innovatie. Als een ondernemer wil investeren in innovaties, moet er ook eigen vermogen zijn die het risico van innoveren kan dragen. Als een boer de hele innovatie door ons wil laten financieren, dan kan hij zijn bedrijf op het spel zetten."

## Wat zijn gevaren in de automatisering na 2015?

"De melkveehouderij wil meer gaan melken. Als een melkveehouder wil groeien en/of wil automatiseren moet de arbeid die daarbij komt kijken niet onderschat worden. In de praktijk blijkt dat 1,5 miljoen liter melken met twee maten in de maatschap een behoorlijke (fysieke) belasting kan zijn. Het gevolg is dat ondernemers elke dag, zeven dagen in de week, zich voor meer dan 100% moeten inzetten op het bedrijf. Dat gaat op een gegeven moment niet meer, je kunt niet jarenlang op je tenen lopen."

## Werkt dat bij jonge ondernemers ook zo?

"Ook jongeren onderschatten de arbeid. Als ze 25 jaar zijn kunnen ze makkelijk zes dagen in de week 15 uur draaien. Dat houden ze alleen geen tien jaar vol. Daarom moeten ondernemers, zowel jongeren als ouderen, bij uitbreiding en innovatie niet alleen nadenken over nieuwe bouwplannen, maar ook over het arbeidsplaatje."

## Is er voldoende vakbekwaam personeel in Nederland?

"De Nederlandse melkveehouderij zit vak-



*"Automatisering geeft fysieke arbeidsverlichting, maar het vraagt ook om discipline"*

technisch op een heel hoog niveau. Het is de kunst om dat, met gekwalificeerd personeel, in stand te houden. De beschikbaarheid van gekwalificeerd personeel wordt een groot vraagstuk in Nederland. Ik zie dat er veel buitenlandse werknemers verschijnen op de bedrijven. Niet elke werknemer kan het niveau van de Nederlandse melkveesector aan. Daar moeten we alert op zijn."

## Op welk gebied kan automatisering zich nog ontwikkelen?

"Het slim verwerken van mest blijft lastig. Er zijn wel bedrijven mee bezig, maar de perfecte oplossing is nog niet gevonden. De mestverwerking is een belangrijk punt om ons op te focussen in het aankomende jaar." 